

**«Мектеп жасына дейінгі балалардың
сөйлеу ерекшелігі»**

Тақырыбы: Мектеп жасына дейінгі балалардың сөйлеу ерекшелігі

Мектеп жасына дейінгі кезең – баланың сөйлеу тілінің қарқынды дамитын уақыты. Бұл кезеңде бала айналасындағы адамдармен қарым-қатынас жасау арқылы тіл үйренеді, сөздік қоры молаяды, сөйлем құрау дағдылары қалыптасады.

Сөйлеудің негізгі ерекшеліктері:

1. Сөздік қордың дамуы:

2–3 жаста: 200–300 сөз

3–4 жаста: 1000 сөзге дейін

Баланың сөздік қоры күнделікті қарым-қатынас арқылы дамиды

2. Дыбыстарды айту ерекшелігі:

Кейбір дыбыстарды дұрыс айта алмауы мүмкін (р, л, ш, ж)

Дыбыстарды алмастыру немесе түсіріп айту кездеседі

Жасы ұлғайған сайын дыбыстау түзеледі

3. Грамматикалық құрылым:

Бастапқыда қысқа сөздер (мысалы: «су бер»)

Кейін толық сөйлемдер құра бастайды

Жалғауларды, көпше түрді қолдана бастайды

4. Байланыстырып сөйлеу:

3–4 жаста: қарапайым сөйлемдер

4–5 жаста: шағын әңгіме құра алады

5. Қарым-қатынас ерекшелігі:

Ересектерге еліктеу арқылы сөйлеуді үйренеді

Сұрақ көп қояды («неге?», «қалай?»)

Ойын барысында тіл белсенді дамиды

Сөйлеу дамуына әсер ететін факторлар:

Отбасындағы қарым-қатынас

Тәрбиешінің жұмысы

Қоршаған орта

Ойын әрекеті

Кітап оқу

Сөйлеуінде кездесетін қиындықтар:

Дыбыстарды бұрмалап айту

Сөздерді толық айтпау

Кекештену

Сөздік қордың аз болуы

Тәрбиешіге ұсыныстар:

Баламен жиі сөйлесу

Сұрақ-жауап әдісін қолдану

Сурет бойынша әңгіме құрату

Жаңылтпаш, тақпақ үйрету

Рөлдік ойындарды ұйымдастыру

Ата-анаға ұсыныстар:

Баламен күнделікті сөйлесу

Телефонды аз қолдандыру

Ертегі оқу

Баланың сөзін бөлмеу, тындау

Қорытынды:

Мектеп жасына дейінгі кезеңде баланың сөйлеу тілі қарқынды дамиды. Дұрыс ұйымдастырылған тәрбие мен қолайлы орта баланың тілінің дұрыс қалыптасуына үлкен әсер етеді.

